

Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 31. marts 2009

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Ændring af procedure for henvisning til specialundervisning i enkelte fag) [af undervisningsministeren Bertel Haarder]

1. Ændringsforslag

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 29. januar 2009 og var til 1. behandling den 20. februar 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 20. november 2008 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 74. Den 28. januar 2009 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Deputation

Dansk Psykologforening har mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 10 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. 3 af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, S, DF, KF og LA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Dansk Folkeparti kan støtte lovforslaget. Afbureaukratiseringsudvalget afgav i juni 2008 en rapport indeholdende en række forslag til modeller til afbureaukratisering af folkeskolen, herunder inden for specialundervisningen. Dansk Folkeparti kan støtte dele af Afbureaukratiseringsudvalgets udspil.

Det fremgår af lovforslaget, at udvalget har overvejet muligheden for at forenkle proceduren for henvisning til specialundervisning i enkelte fag inden for skolens rammer. Det handler konkret om,

at en forudgående pædagogisk-psykologisk vurdering kan undlades, hvis skolen og forældrene er enige om, at eleven skal have specialundervisning. Det er set med Dansk Folkepartis øjne en fornuftig administrativ lettelse, som samtidig bakker forældrenes rolle op.

Ud over forslaget om, at elever hurtigt uden om PPR og med deres forældres og skoleleders beslutning kan få den nødvendige specialundervisning, kan ordningen også indebære en lettelse for de mange, der venter på en PPR-vurdering. Dansk Folkeparti vurderer forslaget som værende til fordel både for elever, der kræver en vidtgående specialundervisning, og for elever, der kræver en mindre vidtgående specialundervisning. Lovforslaget vil efter Dansk Folkepartis opfattelse have en positiv effekt, når det handler om at bryde eksempelvis den negative sociale arv, da den enkelte folkeskole kan gribe hurtigt og effektivt ind med fagligt relevant undervisning målrettet den enkelte elev.

Dansk Folkeparti er ligeledes tilfreds med, at der er blevet ændret i regeringens oprindelige lovforslag. Regeringen havde lagt op til, at den enkelte elev skulle have vetoret med hensyn til at modtage specialundervisning, således at en elev på trods af enighed mellem elevens forældre og skolelederen kunne nægte at deltage i specialundervisningen. Såfremt det blev gældende lov, ville det kunne indebære alvorlige problemer, ikke mindst for de elever, som kunne tænkes at ville nægte at deltage i faglig relevant undervisning.

Dansk Folkeparti noterer, at flere partier i oppositionen, herunder bl.a. Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti, har ønsket at give elever og børn en generel klageadgang over forhold i folkeskolen, som vedrører dem. Dansk Folkeparti vurderer, at en sådan ændring af gældende regler ville være alt for vidtgående. Dansk Folkepartis finder, at elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed. Det fremgår af lovforslaget.

Med disse bemærkninger kan Dansk Folkeparti støtte lovforslaget.

Et *mindretal* i udvalget (SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag. Hvis ændringsforslaget bliver forkastet, vil mindretallet stemme imod lovforslaget.

Et *tredje mindretal* (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse*. Mindretallet vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Af et *mindretal* SF, tiltrådt af et *mindretal* (RV og EL):

Til § 1

1) I den under *nr. 1* foreslåede ændring indsættes som *4. pkt.*:

»Pædagogisk-psykologisk rådgivning skal inddrages hurtigst muligt efter henvisningen til specialundervisning efter 2. pkt.«

[Krav om efterfølgende pædagogisk-psykologisk rådgivning]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget imødekommer Danmarks Lærerforenings ønske om, at det skal være en forudsætning for at undlade forudgående pædagogisk-psykologisk vurdering, at der hurtigst muligt efter iværksættelsen af specialundervisningen indhentes en pædagogisk-psykologisk vurdering.

Sophie Løhde (V) Britta Schall Holberg (V) Malou Aamund (V)

Anne-Mette Winther Christiansen (V) Troels Christensen (V) Martin Henriksen (DF) nfm.

Hans Kristian Skibby (DF) Charlotte Dyremose (KF) fmd. Villum Christensen (LA)

Christine Antorini (S) Carsten Hansen (S) Lise von Seelen (S) Niels Christian Nielsen (S)

Jesper Petersen (SF) Nanna Westerby (SF) Marianne Jelved (RV)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 111

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringsliste, fra undervisningsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
4	1. udkast til betækning
5	2. udkast til betækning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 111

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvornår den i høringskommentaren omtalte analyse af hele specialundervisningsområdet foreligger, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om nedsættelse af en følgegruppe til at følge specialundervisningsområdet, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvilken specialundervisning der kan iværksættes efter forslaget, som ikke allerede kan iværksættes efter gældende regler, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorfor man skal kalde hjælp til elever med lettere vanskeligheder i enkelte fag for specialundervisning, når man samtidig fjerner alle de kvalitetskrav, der kendetegner specialundervisningen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren er enig i, at det vil være uheldigt, at den lærer, der vurderer behovet hos eleven, samtidig får den primære hovedrolle i at beslutte, hvilken hjælp der er brug for, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om forældrenes mulighed for indsigt i f.eks. grundlaget for beslutning om ophør af tilbuddet og deres mulighed for at klage over eventuelle beslutninger, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om afbureaukratiseringen af iværksættelsen af specialundervisning, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om forældrenes klagemulighed, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm., om forslaget er foreneligt med målsætningen om at udvikle den inkluderende folkeskole, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

3 af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske af V, DF og KF.

Spørgsmål 5:

Ministeren bedes redegøre for, hvorfor man skal kalde hjælp til elever med lettere vanskeligheder i enkelte fag for specialundervisning, når man samtidig fjerner alle de kvalitetskrav, der kendetegner specialundervisningen, bl.a. PPR-medvirken og regler for evaluering?

Svar:

Jeg skal gøre opmærksom på, at det fortsat er skolelederen, som træffer beslutning om henvisning til specialundervisning i enkelte fag inden for skolens rammer. Beslutningen træffes som hidtil efter samråd med eleven og forældrene.

Efter forslaget kan den pædagogisk-psykologiske rådgivning dog undlades, hvis skolelederen vurderer, at det ikke er nødvendigt, og forældrene er enige heri. Det er kun i disse tilfælde, den pædagogisk-psykologiske rådgivning kan undlades.

Jeg skal endvidere bemærke, at skolelederen fortsat skal følge udviklingen hos elever, der modtager specialundervisning i enkelte fag. Jeg henviser herved til mit svar på spørgsmål 7.

Jeg er derfor ikke enig i, at forslaget fjerner kvalitetskravene til specialundervisningen i enkelte fag.

Spørgsmål 7:

Hvis kravene om dokumentation og ekstern deltagelse i vurdering og evaluering bortfalder, hvori består da forældrenes mulighed for indsigt i f.eks. grundlaget for beslutning om ophør af tilbuddet og dermed deres mulighed for at klage over eventuelle beslutninger?

Svar:

Efter de gældende regler skal forældrene orienteres skriftligt om alle beslutninger m.v. om iværksættelse af specialundervisning, jf. § 4, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1373 af 15. december 2005 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, der er ændret ved bekendtgørelse nr. 719 af 1. juli 2008. Denne bestemmelse om skriftlighed vil ikke blive ændret som følge af forslaget.

Det fremgår af bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 1, at det vil komme til at fremgå af specialundervisningsbekendtgørelsen, at i de tilfælde, hvor forældrene er enige i skolelederens vurdering af, at inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning kan undlades, skal skolelederen sørge for, at forældrene informeres om, at de til enhver tid kan anmode om, at der indhentes en pædagogisk-psykologisk vurdering.

Hvis skolelederens beslutning om iværksættelse af specialundervisning ikke fuldt ud giver forældrene medhold, skal afgørelsen være ledsaget af en begrundelse, jf. § 22 i forvaltningsloven.

Endvidere fremgår det af forvaltningslovens § 24, stk. 1, at en begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang af-

gørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Forældrene har således til enhver tid mulighed for at anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering og krav på en begrundelse for skolelederens beslutning om specialundervisning, hvis den ikke giver dem fuldt ud medhold.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 7 følger skolelederen udviklingen hos elever, der modtager specialundervisning m.v., og tager mindst én gang om året stilling til, om specialundervisningen m.v. skal fortsætte, ændres eller ophøre. Beslutningen træffes efter de gældende regler på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med forældrene.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 1, at bekendtgørelsen efter lovens ikrafttræden vil blive ændret, således at den pædagogisk-psykologiske vurdering heller ikke skal indhentes ved fortsættelse, ændring eller ophør af specialundervisning i enkelte fag, hvis skolelederen vurderer, at det ikke er nødvendigt, og forældrene er enige heri.

Det vil ligeledes i forbindelse med specialundervisningsbekendtgørelsens § 7 komme til af fremgå, at i de tilfælde, hvor forældrene er enige i skolelederens vurdering af, at inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning kan undlades, skal skolelederen sørge for, at forældrene informeres om, at de til enhver tid kan anmode om, at der indhentes en pædagogisk-psykologisk vurdering.

Herudover vil bestemmelsen i specialundervisningsbekendtgørelsens § 7 ikke blive ændret. Skolelederen vil som hidtil skulle følge udviklingen hos elever, der modtager specialundervisning, herunder specialundervisning i enkelte fag.

Spørgsmål 10:

Vurderer ministeren, at forslaget vil bidrage til at udskille og fastholde en stor andel af elever med lettere vanskeligheder i den ressourcekrævende individuelle specialundervisning? Og er dette i givet fald foreneligt med målet om at udvikle den inkluderende folkeskole?

Svar:

Formålet med forslaget er – som led i regeringens afbureaukratiseringsprogram – at forenkle de administrative byrder i folkeskolen ved at ændre proceduren for henvisning til specialundervisning i enkelte fag.

Jeg forventer, at henvisning af elever til specialundervisning i enkelte fag vil ske i det hidtidige omfang. Forslaget vil derfor hverken bidrage til at udskille eller fastholde elever med lettere vanskeligheder i specialundervisningen.